

Студент 3 курсу
факультету економіки і права ХНЕУ

ЕФЕКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Анотація. Проаналізовано електроенергетичний комплекс на прикладі теплової електростанції Донецької області. Розглянуто основні фактори впливу на ефективність діяльності підприємства.

Аннотация. Проанализирован электроэнергетический комплекс на примере тепловой электростанции Донецкой области. Рассмотрены основные факторы влияния на эффективность деятельности предприятия.

Annotation. The analysis of electric-power industry complex on the example of thermal power-station of Donetsk region has been made. The basic factors of influence on the activity of enterprise efficiency have been considered.

Ключові слова: електроенергетичний комплекс, тепла електростанція, фактор впливу, ефективність діяльності підприємств.

Розвиток енергетичного комплексу в Україні є однією з найважливіших проблем сучасності. Протягом свого існування вітчизняна енергетика зазнавала як могутніх злетів, наприклад 1908 – 1909 рр., а також у 70-ті рр. ХХ ст., так і різких падінь, особливо у 80 – 90 рр. минулого століття. Галузі комплексу тісно пов'язані з усіма галузями народного господарства. Енергетика є основною складовою частиною існування промисловості, а отже, економіки загалом. Розглянемо особливості функціонування енергетичного комплексу на прикладі Вуглегірської теплової електричної станції (ТЕС), розташованої в місті Світлодарськ Донецької області.

Метою дослідження є вивчення сучасного становища електроенергетичної галузі України на прикладі структурного підрозділу ПАТ "Центренерго" – Вуглегірської ТЕС, визначення перспектив розвитку та вирішення існуючих проблем, виявлення особливості функціонування енергетичного комплексу, у тому числі ефективності діяльності Вуглегірської ТЕС.

Станція є структурним підрозділом публічного акціонерного товариства "Центренерго" (ПАТ "Центренерго"), розташованого в м. Києві. До ПАТ "Центренерго", крім Вуглегірської ТЕС, також включено Зміївську і Трипільську електростанції, а також "Чернігів-енергоремонт". Вуглегірська ТЕС діє від ПАТ "Центренерго" на основі статуту підприємства [1] і Положення Вуглегірської ТЕС ПАТ "Центренерго" від 29.03.2011 р. Станція заснована на загальнодержавній основі, має незавершений баланс, поточний, валютний і інші рахунки в установі банків, друк і штамп зі своїм найменуванням [1; 2].

Основними видами діяльності Вуглегірської ТЕС є виробництво електричної та теплової енергії як її побічного продукту. Також вона забезпечує житлові будинки і підприємства паром, питною та гарячою водою. У даний час у працюючому стані знаходяться блоки № 1 – 4. Але число працюючих блоків постійно змінюється, тому що режим роботи устаткування залежить від графіка навантаження і наявності палива. Головною особливістю виробничого процесу на Вуглегірській ТЕС є те, що він є безупинним, тобто устаткування працює цілодобово. Процес вироблення електроенергії збігається з процесом її споживання – енергію неможливо виробляти на склад. Керівництво господарською і виробничою діяльністю підприємства здійснює директор Вуглегірської ТЕС. Його першим заступником є головний інженер, що нарівні з директором несе відповідальність за результати виробничої діяльності електростанції [3].

Процес ефективного виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється при належній взаємодії трьох визначальних його факторів:

- персоналу (робочої сили);
- засобів праці;
- предметів праці [4, с. 51].

Економічна ефективність – величина відносна, одержана в результаті зіставлення ефекту з витратами і ресурсами. Існує багато факторів, які можуть впливати на ефективність підприємства. Загалом їх можна класифікувати як зовнішні та внутрішні (перелічені вище). До зовнішніх можна віднести у нашому випадку: політику Кабінету Міністрів України, Національної комісії регулювання енергетикою, Верховної Ради; від становища на оптовому ринку електричної енергії залежить, скільки, коли і з якою потужністю буде працювати обладнання на Вуглегірській ТЕС і чи буде взагалі. Усі зміни, які відбуваються в єдиній електричній мережі України, мають прямий вплив на виробничу діяльність Вуглегірської ТЕС.

Оптовим ринком електроенергії вважають об'єднання на договірних засадах компаній, які виробляють, передають і постачають електроенергію, а також здійснюють диспетчерське управління виробництвом і споживання електроенергії. Тут електроенергію придбавають за оптовими цінами державні енергопостачальні підприємства, які перепродають її в регіонах місцевим споживачам за роздрібними тарифами [5, с. 64].

З метою підвищення ефективності діяльності енергетичного ринку України запропоновано таке: електричні станції продають весь об'єм електричної енергії за діючими цінами енергетичного ринку. Постачальники отримують першочергове право на купівлю у НДЦ електричної енергії еквівалентно об'єму проданого ними палива. Таким чином, не порушуючи відносин що склалися, між суб'єктами, усі розрахунки можна буде проводити через

Головними чинниками, які обумовили переваги Вуглегірської ТЕС на ринку, є менший час роботи обладнання, тобто менший знос, а також найбільш потужне обладнання, яке забезпечує менші втрати енергії при виробництві.

Серед усіх підприємств, генеруючих електричну енергію на території Донбасу, блоки потужністю 800 мВт має лише Вуглегірська ТЕС.

Підвищення конкурентоспроможності Вуглегірської ТЕС у перспективі передбачається за рахунок:

зниження собівартості електричної енергії;

модернізації і реконструкції обладнання;

збільшення діапазону маневрованості блоків, що особливо важливо в часи пікових навантажень.

Таким чином, проаналізувавши сучасний стан енергетичної галузі на прикладі Вуглегірської ТЕС, можна впевнено стверджувати, що ми маємо великий потенціал, але у зв'язку з нестабільною економічною та політичною ситуацією, яка склалася в Україні, станція не може працювати в повну силу. Причиною незадовільного фінансового стану є й той факт, що на Вуглегірській ТЕС залишається лише 25 % коштів за вироблену електричну енергію (згідно зі статутом ПАТ "Центрэнерго"). Погіршення показників продуктивності праці викликане зменшенням виробітку електричної енергії.

Наук. керівн. Журнова К. О.

Література: 1. Статут Публічного акціонерного товариства "Центрэнерго" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.centrengo.com/files/statut.pdf. 2. Положення Вуглегірської ТЕС ПАТ "Центрэнерго" від 29.03.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.centrengo.com/files/vug_1.pdf. 3. Загальні відомості про підприємство" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.centrengo.com/ru /divisions/vug/>. 4. Запунный А. И. Управление качеством продукции и эффективностью производства : учебн. пособ. / Запунный А. И., Мельник Н. А. – К. : Вища школа, 1998. – 128 с. 5. Мурга С. Еволюція розрахунків в електроенергетиці України / Мурга С. // Економіст. – 2000. – № 10. – 59 с.